

ETCETERA

Driemaandelijks, nummer 35, jaargang 9, september 1991

I N D I T N U M M E R

ETCETERA

Driemaandelijks
tijdschrift over theater
en aanverwante
disciplines. Verschijnt
15 maart, 15 juni, 15
september en 15
december

Omslag

Stallerhof, Hollandia

Foto Ben van Duin

Redactie

Pol Arias, Alexander
Baervoets, Sigrid
Bousset, Erwin Jans,
An-Marie Lambrechts,
Gunther Sergooris, Luc
Van den Dries,
Marianne Van
Kerkhoven, Theo Van
Rompay, Benoît Vreux

Coördinatie

Cecilia De Moor

Aan dit nummer

werkten mee

Bruno Koninckx, Sam
Bogaerts, Ann Olaerts,
Daan Bauwens, Bruno
Verbergt, Konrad
Maquestieau, Paul
Pourveur, Stefan
Hertmans, Ludo
Verbeeck, Klaas
Tindemans, Paul
Corthouts, Peter De
Jonge, Dirk Verstockt,
Henk Pringels, Pieter
'T Jonck, Johan
Thielemans, Stefaan
Van Laere.

Zetwerk en vormgeving

Erwin Jans, Chris
Lodewyckx.

Advertentiewerving

An Van Den Broeck,
Dienst Cultuur Promotie
Hamerstraat 47-51,
1040 Brussel.

02/230.17.56

Filmaanmaak

Aero-Physics
Neerstraat 26
1743 S.M. Bodegem

Drukwerk

Indruk
Dok Noord 13
9000 Gent

Abonnementen

een jaarabonnement
(4 nummers) kost
880 BF of fl. 52
(C.J..P./+65 : 800 BF
of fl. 47);
een steunabonnement
(8 nummers) kost
2.200 BF of fl. 135;
te storten op
KB- rekeningnummer
433-1069951-66

van Etcetera,
abbonementendienst,
Anspachlaan 141-143,
1000 Brussel;
voor Nederland :
AMRO-bank
47.29.50.312

Losse nummers

kosten 250 BF of fl. 16

Voor het eerst is de selectie van het **Theaterfestival** ook in Vlaanderen te zien. Een inleidende beschouwing van Theo Van Rompay. Luk Van den Dries schetst een profiel van het Nederlandse gezelschap Hollandia. Sigrid Bousset vindt Luk Percevals *Ivanov* een voorbeeld van 'gecanoniseerd experiment'. Sam Bogaerts ziet enkel heil in een samenwerking tussen Noord en Zuid op zuiver artistieke gronden. Ann Olaerts verzamelde informatie over een aantal schrijopleidingen in het buitenland. **Pag. 2**

Europalia staat dit jaar in het teken van Portugal. Bruno Verbergt schetst hoe Lissabon er de afgelopen jaren in geslaagd is zich een plaats te veroveren in het moderne Europese danslandschap. Pol Arias had een gesprek met Luis Miguel Cintra over de moeilijkheden en de mogelijkheden van het Portugese theater. Konrad Maquestieau bericht over het filmwerk van Manoel de Oliveira. Paul Pourveur bewerkte de gedichten van Fernando Pessoa tot de theatertekst *Tyrannie der Hulpverlening*. **Pag. 22**

Sinds het begin van de jaren tachtig heeft de Duitse cineast **Hans Jürgen Syberberg** zijn activiteiten verlegd naar het theater. Met de actrice Edith Clever maakte hij een viertal monologen die samen een cyclus vormen, een requiem op de ondergang van Pruisen. Het laatste deel *Ein Traum, was sonst?* was in juni in Brussel te zien. Stefan Hertmans, Ludo Verbeeck en Klaas Tindemans gaan kritisch in op de esthetische, politieke en ideologische implicaties van Syberbergs voorstelling. **Pag. 42**

Verder in dit nummer:

Daan Bauwens sprak met Hugo Van den Berghe en Walter Tillemans. **Pag. 14**
Gunther Sergooris blikst vooruit naar *Der Ring des Nibelungen* in de Munt. **Pag. 18**
Cecilia De Moor en Paul Corthouts bespreken het nieuwe podiumdecreet. **Pag. 54**
Benoît Vreux las Alternatives Théâtrales 37 & 38. **Pag. 56**
In de Kroniek: *Invictos* door Needcompany, *Het Rad van de Geschiedenis* door Discordia, *Trio in mi-bémol* van Jan Ritsema, *Het Gezin Van Paemel* door NTG, *Richard Everzwijn* door NTG, *Brigitte* door STAN, *De Lederman spreekt met Hubert Fichte* door Parade, *Potters Beesten* van Rieks Swarte, *Songe d'une nuit d'été* door Théâtre Varia, *Time Festival*. **Pag 57**

Het feest en de wet

Tot de meest bekende festivals uit de oudheid behoren de stedelijke Dionysia, gehouden ter ere van de god Dionysus. Aan het festival werd tien maanden lang voorbereid. Wie als toneelschrijver wilde deelnemen, moest een aanvraag voor een koor indienen bij de belangrijkste magistraat van de stad. Deze duidde eveneens welgestelde burgers aan die de kosten moesten dragen van de voorstellingen, wat beschouwd werd als een burgerplicht en een zaak van persoonlijke eer. De toegang tot het festival was aanvankelijk gratis. Later werd een kleine bijdrage gevraagd, maar een publiek fonds droeg er zorg voor dat iedereen aan de festiviteiten kon deelnemen. Het moderne theater bevestigt niet langer de gemeenschap in haar collectieve angsten en verwachtingen. De gemeenschap als inhoudelijk gegeven is onherroepelijk versplinterd en vervangen door de formele structuur van de staat. Het theater dat zich blijvend wil verzekeren van een trouw publiek, kan niet anders dan zich commercialiseren. Het theater dat zich bewust is van zijn historische en sociale ontwikkeling houdt zich noodzakelijkerwijze op in de marge. Door die positie is het steeds afhankelijker geworden van de staat. Zijn voortbestaan als instelling wordt per decreet geregeld. Na meer dan vijftien jaar ligt er in Vlaanderen een nieuw decreet voor. We staan verder, zoveel is zeker. Hoe veel verder zal afhangen van de mate waarin de nieuwe bepalingen ook effectief beantwoorden aan de immanente eisen van de sector zelf. Het moderne theater is structureel afhankelijk van de staat, maar ontwikkelt zich artistiek autonoom, wars van politieke en commerciële belangengroepen. Dat is misschien zijn permanent feest.

Erwin Jans

ETCETERA

is een uitgave van
Theaterpublicaties vzw
Verantwoordelijke uitgever :
Johan Wambacq
Pieter Coeckeweg 5
1861 Meise

Redactie en administratie

Anspachlaan 141-143
1000 Brussel
Tel. 02/511.24.60
Fax 02/514.19.13

THEATER
PUBLIKATIES
PUBLIKATIES
THEATER